Godina II. — Broj 383.

CIJENA LISTU: U predplati za čitavu godinu K 32·—, za polugodište K 16·—, tromjesečno K 8·—, mjesečno K 3·— u maloprodaji 10 helera. — OGLASI primaju se u upravi lista trg Cu[illegible] za broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 8 [illegible]

HRVATSKI LIST

Izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Nedjelja, 30. srpnja 1916.

„HRVATSKI LIST" izlazi u nakladnoj tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli, trg Custoza broj 1. Uredništvo se nalazi u Sišanskoj ulici broj 24. — Odgovorni urednik: JOSIP HAIN u Puli. Rukopisi se ne vraćaju. Ne uvažuju se anonimni dopisi. Nefrankirana pisma se ne primaju.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 28. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Jučer je neprijatelj opet započeo svoje napadaje na prostranim odsjecima fronte. Na jugu od Dnjestra bio je ruski udarac zaustavljen pred drugom našom linijom, koja teče istočno od Tlumca.

Na sjevero- i jugoistoku od Monastercijske vodio je neprijatelj neprestano dan i noć svoje navalne kolone protiv položaja austro-ugarskih i njemačkih četa. Bio je suzbijen svagdje. Bojište je prekriveno mrtvim i teško ranjenim Rusima. Tako su se isto izjalovili svi neprijateljski pokušaji, da prodru kod Zvinjača. Na zapadu od Lucka dobile su natrag savezničke čete znatni dio zemljišta, što su ga bile jučer napustile. Između Turije i pruge što vodi iz Rovna u Kovel, nakon što su suzbili više juriša branitelji, koji su još stajali preko Stohoda, bili su povučeni za rijeku.

Napadaj ruskih masa, što su ga poduzeli jutros na sjeverozapadu od Sokula, izjalovio se je s velikim neprijateljskim gubicima.

Talijansko bojište.

Položaj je nepromijenjen. Na jugozapadu od Paneveggia bio je suzbijen noćni napadaj.

Jugoistočno bojište.

Na donjoj Vojusi bojna je djelatnost porasla.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 29. (D. u.). Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

U području je Somme došlo do živahnih topovskih bojeva. U okolici Pozieresa izjalovili su se jaki engleski napadaji. Tik na sjeveru od Somme bili su svi napadaji i pokušaji vatrom ugušeni.

U području je Moze protekao dan bez pješadijske djelatnosti.

Istočno bojište.

Hindenburgova bojna skupina: Na toj fronti nema osobitih dogodjaja.

Bojna skupina bavarskog princa: I bojevi na fronti Skrobova-Vigoda, koji nijesu bili još jučer prije podne dovršeni, odlučili su se posve nama u prilog.

Linsingenova bojna skupina: Rusi su proširili svoje navale i na dijelove odsjeka na Stohodu te fronte na sjeverozapadu od Lucka. Jaki napadaj, što su ga Rusi poduzeli na sjeverozapadu od Sokula, bio je suzbijen s teškim neprijateljskim gubicima. Slabije provale na drugim mjestima stohodske fronte izjalovile su se isto tako. Na sjeverozapadu od Lucka je neprijatelj po više puta jurišao zaludo; uspjelo mu je, da prodre u naše linije u okolici Tristen te da nas prisili, da napustimo one položaje, što smo ih još držali dalje od Stohoda. Na zapadu od Lucka zadržana je ruska provala našom protunavalom. Kod Zvinjača bio je neprijatelj lahko suzbijen.

Balkansko bojište.

26. o. mj. neprijateljski se [illegible]letač strovalio iza zračne borbe nad Dojranskim [illegible]erom.

Vrhovno vojno vodstvo.

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 20. (D. u.) Generalni stožer saopćuje: Uzduž čitave macedonske fronte traje danomice slabašna topnička pucnjava i povoljni po nas okršaji. Neprijateljski bataljun, opremljen sa strojnim puškama i pod zaštitom dviju baterija, kušao je, da navali na naša pomaknuta odjeljenja na fronti Bahovo-Zborsko (sjeverno Vodene). Sve smo navale suzbili uz velike gubitke za neprijateljski bataljun. Zatim su naše čete prešle u protunavalu te zauzele neprijateljske opkope. Neprijateljska odjeljenja, koja su kušala osvojiti uzvisine sjeverno sela Požar (sjeverozapadno Vodene) bila su suzbijena pravodobnom protunavalom te bačena u ravnicu. Pretrpjela su teške gubitke dok su naši gubici posve neznatni.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 28. (D. u.) Glavni stan javlja:

Iračka fronta:

U odsjeku Felahieje nema bojnih operacija. U odsjeku Eufrata zaplijenili su kod Korna naši vojnici nekoliko sa hranom natovarenih neprijateljskih ladja. Sa perzijske fronte nije došla nikakva vijest.

Kaukaska fronta.

Na desnom krilu pokušala su neprijateljska izvidnička odjeljenja, da se približe našim strjeljačkim jarcima, ali su posvuda bila potjerana od naše vatre. Naša je topovska vatra natjerala u bijeg neprijateljska konjanička odjelenja. U centrumu i na lijevom krilu nema ništa osobita.

Egipatska fronta.

U okolici Katie po nas povoljni okršaji patrula.

Carigrad, 29. (D. u.). Glavni stan javlja:

Kaukaska fronta.

Uslijed ruskih napadaja protiv položaja našeg centra na jugu od rijeke Čorok povukle su se naše čete u redu po snažnom otporu. Na to su se svojevoljno povukle i čete lijevoga krila postavljene uz obalu na sjeveru od Čoroka. Uslijed toga pala su u neprijateljske ruke mjesta Baiburt, Gümüškane i Erzinjan. Uspjesi, što su ih tu Rusi postigli uz cijenu krvavih gubitaka, ne mogu zlo uplivati na svepći položaj na toj fronti.

Nasuprot pretjeravanju ruskih vojnih izvještaja, koji nastoje da prikažu našu kretnju kao bijeg, mora se primjetiti, da naša vojska, ne računajući 2 uzidana topa, koje je neprijateljska vatra uništila, nije ništa ostavila. Za vrijeme smo ove bojne akcije poduzimali protunavale na drugim odsjecima i uhvatili veliki broj zarobljenika. Gubitak je Erzinjana doista žalostan, ali pošto je otvoreni grad, ne će gubitak imati nikakvog utjecaja na naše sveopće operacije.

Na desnom je krilu, u odsjecima Muš i Bitlis, položaj nepromijenjen. A ruske bojne sile, koje su mogle prispjeti do odsjeka Revandus, bile su suzbijene već od granice. Rusi proglašuju kao veliki uspjeh, taj maleni uzmak na lijevome krilu kod triju vojska, što ih imamo na fronti, koja se proteže od južne Perzije do Crnoga mora. Naša vojska na desnome krilu medjutim neprestano napreduje u južnoj Perziji, a i vojska što operira na centru obvladjuje posve odsjeke Czerbeidžan i istočne krajeve te pokrajine. Skorašnje će operacije pokazati koliko su se Rusi prenaglili širenjem glasina o velikim tobožnjim gubicima.

BRZOJAVI.

Rat.

Zračni njemački napadaj na Englesku.

Berlin, 29. (D. u.) Službeno. U noći od 28. do 29. srpnja napala je skupina naših lještala srednji dio engleske obale, te je bacila bomba na kolodvorske zgrade u Lincolnu, industrijske zgrade kod Norwicha, lještališta u Grimsbyju i Imminghanu, kao što i izviđničke parobrode pred Humberom. Svetionik na ušću rijeke Humber bio je uništen. Pored opstrelivanja s požarnim metcima vratila su se sva naša lještala neoštećena u domaće luke.

Zračna navala na Lebaru.

Berlin, 29. (D. u.) Službeno se javlja: Ruska lještalačka štacija Lebara na Zerelu bijaše 27. t. mj. ponovno dva puta napadnuta od jata naših pomorskih letioca i to rano u jutro i na večer. Usprkos jake obrane bijahu protiv štacije postignuti lijepi uspjesi. Moglo se je jasno opaziti učinak u pogodjenim barakama. Jedna je kuća lještalačke štacije izgorjela.

Nijemci uhvatili neprijateljski brod.

Berlin, 28. (D. u.) 27. o. mj. u 1 sat rano susreo je njemački pomoćni krstaš 15 pomorskih milja na jugoistoku od Arendala naoružani parobrod Eskimo. Nakon borbe bio je parobrod uhvaćen.

Zaplijenjeni engleski parobrod.

Landskrone, 28. (D. u.) Četiri su njemačke torpednjače zaplijenile u medjunarodnim vodama pred Landskrone dva engleska tovarna parobroda.

Antantske čete u Macedoniji.

Sofija, 27. Englesko-francuske čete i srpski komitaši pustoše grozno po Macedoniji. „Kambana" piše: Čitavi je kraj u plamenu, izgorjelo je mnogo ljudi. Stanovnici su sela Sborski i Truptmo bili poubijani. Mnogima su odsečene ruke, uha ili nos, drugima su iskopane oči. Bugarske ih bolnice primaju da ih jadnike liječe.

U kotarima Vodena i Kostur gnije pšenica na njivama, jer boji se svako, da ju sprema. U solunskoj je okolici odnešeno seljacima sve blago.

Francuski i engleski gubici.

Ženeva, 28. (D. u.) Kako se govori ima sigurnih podataka, da se u francuskoj vojsci osjeća pomanjkanje vojnika. Kako se govori iznose francuski gubici pred Verdunom 350 tisuća, a na Sommi 50 tisuća ljudi. Englezi su izgubili na Sommi najmanje 150 tisuća ljudi.

Osudjen na smrt jer je napao njemačku podmornicu.

Berlin, 28. (D. u.) Vojni je sud pomorskog zbora u Brüggeu osudio kapetana Charles Fryattz sa engleskog parobroda, što je bio kao plijen dovezen u Brusseles, na smrt, jer je pokušao dne 28. ožujka 1915. da probije njemačku podmornicu broj 33, akoprem ne pripada oboružanoj sili. Osuda je bila potvrdjena i izvedena ustrijeljenjem.

Nijemci uhvatili dva engleska parobroda.

Helsingborg, 28. (D. u.) „Helsingborg Post" javlja: U Kategatu su bila zaustavljena danas o podne dva velika engleska parobroda. Popodne su prošla pračena od trih njemačkih razarača prama jugu vozeći u Nölle.

Balkan.

Krunsko vijeće u Bukareštu.

Budimpešta, 27. „8 Uhr Blatt" javlja iz Bukarešta: Kralj je Ferdinand naložio Bratianu, neka sazove krunsko vijeće, koje ima da stvori odluku o izvanjskoj politici Rumunjske. Na vijeću će sudjelovati kolovodje svih rumunjskih stranaka.

Pitanje municije u Rumunjskoj.

Bukarešt, 26. „Adverul" piše: Jedan od preduvjeta, da se Rumunjska zarati jest, da ima dosta municije. Državnici i vojskovodje moraju protusvetnuti nesreći, koja bi Rumunjsku uništila. Rusija je g. 1915. bez municije, a da nije propala, to može zahvaliti ne hrabrosti svojih četa, već beskrajnim prostorijama svojih pokrajina. Ali Rumunjska nije zemlja bez kraja ni konca, kao što Rusija. Ne smije se zaboraviti: od Karpata do Dunava ima samo 20 kilometara.

Rumunjski rusofilski dopisnici u Bukovini.

Bukarešt, 26. Poklewski je Kozjel doznačio raznim rumunjskim novinama znatne svote, da odašalju u Bukovinu dopisnike, koji će izvještivati na rusku korist.

Hajka je ovdješnjih rusofilskih novina postigla sada svoj vrhunac, te su sredstva njihove agitacije upravo izabrana.

Rumunjski socijalisti i socijalistički sastanak.

Haag, 29. (D. u.) Tajništvo medjunarodnog socijalističkog ureda primilo je brzojav, da su dva zastupnika rumunjske socijalističke stranke uslijed ozbiljnog medjunarodnog političkog položaja u Rumunjskoj zapriječeni, da sudjeluju kod socijalističke konferencije.

Rumunjske gospodarske mjere.

Budimpešta, 27. „Pester Lloyd" javlja iz Bukarešta: Vlada je privolila, da nacijonalna banka podijeli kotarima i gradovima kredit od 20 milijuna, e da mogu nabaviti žita i goveda za njihovu potrebu. Središnji je izbor zaključio, da se pšenica ne će izvoziti prije mjeseca rujna.

Dobave središnjih vlasti Rumunjskoj.

Bukarešt, 27. Dne 22. o. mj. stigao je u Rumunjsku vlak Carmen 47 sa slijedećim tovarom: 2 voza pokučtva, 1 voz sumpora, modrę galice, ultramarina i fotografskih stvari, te 30 novih cisterna vozova.

Rumunjski izvoz u Austro-Ugarsku, Njemačku i Tursku.

Bukarešt, 26. „La Politique" javlja: Središnji je odbor dozvolio izvoz od 80 željezničkih vozova krumpira u Njemačku. „Astra Rumana" prodaje Njemačkoj 800 vozova petroleja, a Austriji 250 vozova distiliranog petroleja. Rumunjska će izvesti u Tursku 100 tona papira za pakovanje.

Sonnino o držanju Rumunjske.

Berlin, 27. „Berliner Tagblatt" javlja iz Lugana: U današnjem je ministarskom vijeću govorio Sonnino o izvanjskoj politici te je kazao o držanju Rumunjske, da se ona približava sve to više antanti, ali da će tek onda stupiti u rat, kad budu Englezi i Francuzi na zapadu, a Rusi na istoku postigli većih uspjeha.

U Bugarskoj prate mirno dogodjaje u Rumunjskoj.

Zürich, 26. Vijesti iz Sofije kažu, da se tamo prati potpunim mirom dogodjaje u Rumunjskoj. Ne podcijenjuje se važnost rusofilske agitacije, ali Bugarska čeka mirno na svaku mogućnost.

Tendenzijozna vijest o Grčkoj.

Berlin, 26. „Lokalanzeiger" javlja o vijesti što su je švicarske novine donijele iz „Morning Posta".

Grčki poslanik u Parizu Romanos dobio je od Zaimisa nalog neka saopći francuskoj i engleskoj vladi odluku grčke vlade, da se Grčka želi čvršće priključiti vlastima četvornog sporazuma. Ta se promjena u držanju grčke vlade postavlja u svezu s putovanjem princeva Nikolaja i Andreja u Petrograd.

„Lokalanzeiger" primjećuje, da ta vijest odgovara jedino želji očeva izmišljenja.

Nove tvornice u Turskoj.

Carigrad, Turski poduzetnici misle o osnutku tvornice žigica i pivovare. Trgovačko je ministarstvo osnovalo u Kreči Bournou tvornicu sumpora, koja će preradjivati 5 milijuna kilograma sumpora na godinu. Strojevi dobavljeni iz Njemačke, nalaze se već na svojem mjestu. Tvornica će raditi u ratne svrhe, a i u poljodjelske, proizvadjanjem modre galice.

Njemački se kapital zalaže takodjer za iskapanje ruda. Mnogo njemačkih poduzetnika i mjernika proučava rudnike na licu mjesta, osobito u Anatoliji.

Antanta.

Požar u Francuskoj.

Pariz, 29. (D. u.) „Matin" javlja, da je u državnim šumama u blizini Bordeauxa, gdje se nalazi tabor crnačkih četa, buknuo veliki požar, koji se je vrlo proširio. Pol hektara šume nalazi se u plamenu.

Neutralne države.

Nezgode norveškoga kralja.

Kopenhagen, 29. (D. u.) Kada je kralj iz grada Marselisborg kod Quarhusa išao u malenoj jedrenjači sam na izlet, prevrnuo je udarac bure ladjicu. Kralj se je spasio. Pomoću kralja dovukli su mornari, što su onamo doplovili, jedrenjaču do obale, otkuda se je kralj na motornoj ladjici povratio u Marselisborg. Nezgoda i dugo stajanje u vodi nijesu kralju ništa naudile.

Nizozemski brodolomci.

Haag, 29. (D. u.). Dopisni ured javlja, da pregovaranja odasланstva udruženja nizozemskih brodovlasnika u Londonu nijesu dovela do nikakvog zadovoljiva rezultata. Društvo brodovlasnika namjerava nastaviti vijećanja.

Razni brzojavi.

Washington, 28. (D. u.) Engleski je poslanik javio državnom uredu, da nije u zaliv Chesapeak stupio nijedan engleski ratni brod, kao što se je pogrješno javilo.

*

London, 28. (D. u.) Lord je Lytton bio imenovan civilnim lordom admiralitete na mjesto vojvode Devonshiera.

*

Bern, 28. (D. u.) Vojnički letjelac Chaput, kojega je hvalilo francusko pomorsko izvješće od 24. o. mj. bio je teško ranjen u zračnoj borbi nad vrhovima uz Mozu, prisiljen da se spusti te je bio odpremljen u vrlo ozbiljnom stanju u parišku bolnicu.

*

Carigrad, 28. (D. u.) „Sabah" objelodanjuje proglas na Alžirce, gdje ih poziva da se pobune protiv Francuza.

Amerika.

Amerikansko-mehikanski spor riješen.

Washington, 29. (D. u.) Reuterov dopisni ured javlja: Mehikanski poklisar saopćuje, e je postignut sporazum u mehikansko-amerikanskom sporu.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 26. Služb. izvještaj od 25. posl. podne.

Zapadna fronta.

Naše brodovlje na jezeru Niadziel opstrjeljavalo je tekom noći neprijateljska zakloništa na brijegu jezera. U okolici Skrobove (22 km sjeveroistočno Baranovića) bijahu našom vatrom suzbite oprezno naprijed iduće neprijateljske čete. U smjeru prema Lucku u okolici Sezernyki (35 km zapadno Lucka) odbili smo neprijateljski napadaj. Tekom jučerašnjega napadaja na selo Haliczany vršili su se novi poulični bojevi, za kojih smo zaplijenili još 2 strojne puške i zarobili 77 što Nijemaca što Austrijanaca. U noći na 25. t. mj. prodrle su junačke pukovnije generala Saharova neprijateljske žične zaprijeke na brijegu Slonovke u okolici Lesznjova. Vrši se ljuta bitka.

Služ. izvj. od 25. t. mj. na večer.

Prelaz naših četa preko Slonovke na ušću iste u Styr vrši se bez prestanka pod neprijateljskom vatrom. Kod današnjeg napredovanja zarobismo 100 vojnika i zaplijenismo 4 topa i 5 strojnih pušaka, koje smo naperili protiv neprijatelja.

Petrograd, 27. Službeni izvještaj od 26. posl. podne:

Zapadna fronta.

U okolici Kemmerna (8 km zapadno Šloka) su Nijemci nakon topničke priprave dvaput napali. Na nekojim su točkama potisnuli natrag naše prednje vrste, ali su se onda morali povući uslijed naše koncentrične vatre te napustiti osvojeno zemljište uz velike gubitke na mrtvima i ranjenima. Sjeveroistočno Baranovića na obim stranama žestoka topovska vatra. Tekom cijeloga dana bojevi prednjih četa, za vrijeme kojih su naši na nekojim mjestima malo napredovali. 6 neprijateljskih ljetala bacilo je 36 bomba na kolodvor Samirje (42 km sjeveroistočno Baranovića). 11 neprijateljskih ljetala bacilo je 71 bombu na kolodvor Pogorjelzy (22 km sjeveroistočno Baranovića). U okolici sela Vonki (2 km jugoistočno Baranovića) prešla je neprijateljska kumpanija u noći od 25. t. mj. rijeku Šćaru, te se je približila našim žičnim zaprijekama, ali ju je odbila pješadijska vatra i vatra iz strojnih pušaka. U

Sjećajte se siročadi za domovinu poginulih vojnika

okolici rijeke bijaše neprijatelj uz vrlo velike gubitke potisnut natrag. Zarobili smo 63 časnika i 4000 momaka i zaplijenili 5 topova i 6 strojnih pušaka, 12 kovčega sa municijom i drugi bojni materijal. Broj zarobljenika raste.

Francuska.

Paris, 28. srpnja Službeni izvještaj od 27. srpnja u 3 sata posl. podne:

Južno Somme su Francuzi zapadno Estreesa nekoliko uznapredovali. Na pristupcima Soyecourt dosta živahna pješadijska vatra. Sjeverno Aisne napali na više mjesta Nijemci nakon žestoke topovske vatre naš pomaknuti kut u šumi Buttes, u okolici Ville an Bois. Napadaj su izjalovile naše strojne puške. U Champagni slijedile su oko 10 sati na večer opstrjeljavanju položaja zapadno Prosnesa jake njemačke navale na fronti od 1200 m. Bijahu zaustavljene zatvornom vatrom uz teške gubitke. Nekoji dijelovi prodrli su u komade pomaknutih strijeljačkih jaraka, ali ih je protunavala opet iz njih izbacila. Na verdunskoj fronti oživio je u noći dosta jaki topovski boj u odsjeku visine 304 i u okolici Fleury i La Laufee. Pomoću ručnih granata postigli su Francuzi uspjehe zapadno Thiaumonta.

U 11 sati u noći:

Na večem dijelu fronte obična topovska vatra. Žestoka topovska vatra na desnom brijegu Moze, osobito u odsjecima Fleury, šuma Fumin i Chenois.

Zrakoplovstvo. Prije podne bacila su neprijateljska ljetala bombe na Grepy en y Valois, usljed česa bijaše 1 žena ranjena i 3 djevojke ubite.

Engleska.

London, 26. General Haig saopćuje: Čitav se Pozieres nalazi sada u našim rukama. Zapadno sela opet su naše čete napredovale, zauzele su 2 jaka spojna jarka zarobivši više vojnika, medju kojima i 5 časnika. Uostalom nema nikakve promjene.

Italija.

Rim, 27. Službb. izvještaj od 26. t. mj.

U dolini Lugarina i u odsjeku Borcola iznenadilo je naše topništvo vrlo uspješno neprijateljske čete, koje su marširale. Na fronti Posina-Astico odbili smo u noći na 25. t. mj. dvije jake neprijateljske navale protiv vrha Cimone. Nastavljamo čišćenje neprohodne guštare, koja se vuče od Cimone prema Tonazzi, od neprijatelja. Na visoravni Asiago jačaju naše čete zauzete položaje. U manjim okršajima zarobismo od prilike 30 vojnika. U dolini Travignoto bombardirali su naši letioci skladište kod Belamonte. U Koruškoj je naše topništvo opstrjeljavalo kolone teretne marve i vozova na cesti Kreuzberg. Neprijatelj je bacio nekoliko granata na krajeve u gornjoj dolini Degano, koje su medju pučanstvom zahtijevale žrtava. Na sočkoj fronti nema dogodjaja osobite vrijednosti. Neprijatelj nastavlja, da sve opsežnije upotrebljava eksplozivna puščana taneta.

Položaj u Rumunjskoj i Grčkoj.

O položaju u Rumunjskoj nema ništa da se doda onomu, što smo već javili. Samo za to, što se štampa silno bavi rumunjskim pitanjem i što je berlinska burza reagirala na zabrinutost štampe povišenjem rumunjske valute kazati čemo par riječi.

Očito je, ratni dogodjaji ovog mjeseca, sveopća ofenziva četvornog sporazuma, ponajviše dogodjaji u Bukovini podavaju diplomaciji naših neprijatelja novih argumenata, podmetne da u Bukareštu sve poluge, kako bi i Rumunjsku podigla protiv nas.

Rumunjska je za čitavog rata slijedila politiku čekanja, a mi ne dvojimo, da se ta njezina politika nije ni sada bivstveno promijenila. Ali da je antantina ofenziva postigla odlučniji uspjeh, vidjeli bismo Rumunjsku u neprijateljskom taboru. Uspjeh se je antanti iznevjerio na zapadu posve, na istoku takodjer, osim što u Bukovini. Ali i tu preokrenuti će se doskora stvari nama u prilog. Preokret će onda uvjeriti Rumunjce, da ostaju neutralni i nadalje. Odluka će na bojnom polju odlučiti i o rumunjskoj odluci.

Vidimo sada kako je u Grčkoj. Veliki dogodjaj što je svrnuo na Grčku poglede čitavog svijeta bio je požar u Tatoi. Krivilo se antantu, da je ona vatru podmetnula, ali takva bi sredstva postigla baš protivnu svrhu, jer bi okružila kralja simpatijama. A i s druge je strane sigurno, da je požar nastao slučajno za dana kad je vrućina iznašala 71 stupanj; u tim je prilikama bila malena iskra dosta, da požar zahvati čitavu šumu.

Više od požara utječe na grčku politiku držanje Rumunjske. Zaimis nastoji, da ostane što duže neutralan. Ali kroz tjedne i mjesece mora da se i potitičko mišljenje mijenja usporedo s uvijek novim dogodjajima. Grčka nije na svijetu sama, ne može činiti što hoće. Grčki su neutralisti radosno pozdravili trgovački ugovor Rumunjske središnjim vlastima u nadi, da će Rumunjska ostati neutralna do konca, a s njome i sama Grčka. Iz vrlo oskudnih vijesti što iz Grčke dolaze, vidi se, da grčki političari drže, da će doskora nastupiti zastoj u englesko-francuskoj i ruskoj ofenzivi, koja nije mogla ništa da postigne ni najogromnijim sredstvima.

O unutrašnjoj grčkoj politici ima malo vijesti i o izborima i o njihovom ispadu. Grčke su financije trpjele radi mobilizacije, a s druge strane imalo je grčko parobrodarstvo upravo zlatne dvije godine, jer su dva sama parobrodarska društva zaslužila golemu svotu od jedne milijarde. Kurs je grčkog novca visok te plaća sa 81 Fr., 96 Mar. i 24 Šterl.

Domaće Vijesti.

Danas veliki koncerat na umjetnom sklizalištu Urs de Margina ulica! Početak u 5 sati poslije podne.

Kolodvorska restauracija u Puli biti će od 1. kolovoza dalje zatvorena radi raspisa zakupnika te preuredjenja prostorija.

Objava. Promet privatnim paketima vojne pošte dozvoljen je pod poznatim uvjetima takodjer za slijedeće urede vojne pošte: 8, 16, 32, 34, 46, 48, 61, 64, 65, 98, 106, 165, 177, 181, 188, 200, 217, 218, 221, 223, 224, 242, 269, 277. 278, 304, 307, 316, 323, 511, 512.

Za siročad i udovice palih junaka na Soči darovao je g. Lulić, mašinista na torpedobotu broj 4, K 4.

Iz Hrvatske.

Smrt hrvatskog avijatičara. U noći od 16. na 17. o. mj., prigodom uzleta naših hidroplana na talijanskom ratištu, jedan se hidroplan — kako je poznato iz izvještaja našeg admiralata — nije povratio. Iz talijanskog izvještaja saznaje se, da su hidroplan Talijani srušili, te da su toli vodilac koli njegov spomatrač usmrćeni. Vodilac hidroplana bio je zagrepčanin Andrija Živanović, isticao se kao jedan od najsmionijih austrougarskih bojnih avijatičara, te je bio jur odlikovan velikom i malom kolajnom. Avijatički zapovjednik Banfield zvao ga je: „Der schneidigste Bursch, den ich bis jetzt bei der Flugstation gehabt habe“.

Pečuhska biskupija i pogreb biskupa Krapca. „Die Drau“ piše: Susjedna pečuhska biskupija, kojoj su u virovitičkoj županiji još uviek podredjene neke župe, nije bila zastupana kod pogreba biskupa dra. Ivana Krapca, a niti je kaptolu u Djakovu izrazila svoje sažaljenje.

Spomenik Nj. Veličanstvu u Osijeku. Javljaju iz Osijeka: Dne 23. o. mj. otkriven je svečanim načinom u domu za vojne rekonvalescente na vukovarskoj cesti spomenik Nj. Veličanstvu. Otkriču je prisustvovao časnički zbor, podčasnici i momčad osječke posade.

Iz Dalmacije.

Tajnik Taljeran riješen. Dalmatinski službeni list donosi: Vojnički je sud u Mostaru odustao od svakog daljnog proganjanja protiv tajnika općine Babinopolja na Miljetu, g. Ljube Taljerana.

Za nautičku školu u Kotoru. Javljaju iz Kotora: Sa sviju strana Boke upravljaju se molbe na kompetentne oblasti, da bi se na početku nastajuće skolske godine 1916.—1917. otvorila kotorska nautička škola, koja je bila god. 1914. radi ratnih prilika u Boki privremeno zatvorena. Otkad je Lovćen u našim rukama, poboljšale su se prilike tako, da je danas Kotor jedan od najsigurnijih gradova Dalmacije.

Štipendiji. Za dalmatinske mladiće, koji bi se htjeli posvetiti nautičkoj nauci raspisano je 8 štipendija od 300 K svaki. Isto je raspisano više štipendija od 210 do 630 K za sveučilišne nauke. Potanje uvjete donosi „Smotra Dalmatinska“.

Zaplijenta imanja. Čitamo u zadarskom „Narodnom Listu“: C. kr. zemaljski sud u Zadru, na temelju carske naredbe od 9. lipnja o. g., naredio je zapljenu imanja Mila i Mitra Radanovića pok. Marka iz Višnjeva, te Vasa i Drage Stojković iz Gjenovića u Boki kotorskoj, a to na osiguranje državnih traženja naknade za štetu počinjenu državi izdajničkim djelom.

Iz Kranjske.

Boginje. Iz Velike Doline u Kranjskoj javljaju, da je ondje oboljelo od boginja od 9. do 15. srpnja 11 osoba.

Razne Vijesti.

Proizvodnja municije u Engleskoj. Nedavno je u Londonu predavao član donje kuće Kellaway o silnom porastu i napretku proizvodnje municije u Engleskoj. „Sad je tek“, kazao je govornik „Engleska na onoj točki, sa koje je Njemačka započela rat. Njemačka je bila dobro opremljena i valjano snabdjevena municijom, dok se je glede Engleske za ova dvadeset i dva mjeseca svjetskog rata radilo samo o tomu, kako bi zadobila vremena, da zakašnjeno i propušteno nadoknadi dalekosežnom proizvodnjom municije. Za to su vrijeme požrtvovnost Francuske i Rusije spasavale položaj. Sad je postigla industrija municije svoj vrhunac. Od 4000 unešenih tvrtka nije njih prije rata 95 postotaka nikad, a ma ni patrone ili granate načinilo. Sad iza deset mjeseci prave više rasprsljivih tvari nego li svi državni arsenali zajedno u početku rata. Nanovo je podignuto 90 tvornica. Nedjeljno se producira na milijune puti više patrona nego li se je producirralo prije rata“. Predavač primjećuje, da se je kod ruske ofenzive upotrebljavala engleska municija i da mnoge tvornice rade samo za ruske vojne svrhe. I Francuska, Belgija i Srbija dobivaju englesku municiju. Broj u tvornicama zaposlenih radnika iznaša sad 3,500.000 prema 1,986,000 njih u godini 1914. Broj je zaposlenih ženskih porastao od 184.000 na 660.000 te rade u 471 tvornici, a od toga je 19 tvornica za zračna ljetala. Dvije trećine od 62 tehničke radnje, koje sad obavljaju ženskinje, obavljali su prije godinu dana isključivo muški. Engleska je znanost nastojala, da nasljeduje i oponaša njemačke patente te je naročito na polju optičkih sprava postigla velike uspjehe, koji su joj omogućili, da proizvodnju početrnaesterostruči, a ima nade da će ju moći i podvaseterostruči. Ministarstvo se je municije pobrinulo za radničke stanove, kantine i bolnice. O uskrsnim je blagdanima radi svetkovanja radnika bila izgubljena čitava jednonedjeljna proizvodnja, dok je proizvodnja o Duhovima bila normalna, te je upravo radi toga predavač za to, da se svi daljnji blagdani za vrijeme rata ukinu.

Priprave za normalno (zimsko) doba na željeznicama. Ovih je dana bio u Stuttgartu dogovor zastupnika svih njemačkih državnih željezničkih uprava, više zastupnika austrijskih i ugarskih uprava te švicarske savezne željeznice, da se dogovore o načinu, kako će se urediti i obavljati željeznički promet od 30. septembra na 1. oktobra ove godine kod prijelaza iz ljetnog u srednjeuropejsko računanje. Medju ostalim viječalo se je o promjenama zimskog voznog reda, a osobito o odstranjenju nastalih neprilika.

Imenovanje praškog nadbiskupa. Za nadbiskupa u Pragu imenovan je dosadanji biskup u Brnu, grof Pavao Huyn, koji je podrijetlom Nijemac.

Rusija otprema municiju na zahtjev francuskog poslanika. Kako smo jur javili, stigla je prva pošiljka municije iz Rusije u Rumunjsku. Ova je predusretljivost Rusije izazvala pažnju i u samim rumunjskim rusofilskim krugovima. Nekoje novine izjavljuju, da se ima ta susretljivost Rusije u glavnom pripisati francuskom poslaniku u Bukareštu, koji je to od Rusije zahtijevao, u svrhu, da odmah kod svog nastupa zajamči u Rumunjskoj prijazno raspoloženje. Novi poslanik košto i novi atašej stigli su u Bukarešt dne 25. o. mj.

Srbi pjevaju. Preko Lugana stiže vijest, prema kojoj javlja „Corriere della Sera“ iz Atene, da je u južnoj Albaniji, u grad Koricu, prispio jedan srpski bataljun sa topovima i ženijskim četama, koji je prešao gradom pjevajući srpsku narodnu himnu.

Koncentracija ruskih četa na Rumunjskoj granici? Budimpeštanski listovi javljaju iz Galaca: Putnici pripovjedaju, da koncentriraju Rusi kod Očakovskoga kanala mnogobrojne čete, što može biti jedino napereno protiv Rumunjske. Rusi su zatvorili kanal s minama i obustavili izvoz surovina u Rumunjsku.

Ruska ufanja. „Vossische Ztg.“ piše o položaju u Rumunjskoj: Od različitih vijesti, što su u posljednje doba dolazile iz Rumunjske je sada činjenica, da je Rusija izručila protizakonito zadržanu municiju, od koje je jur došlo u Rumunjsku 30 vagona. Krivo bi bilo, kad bi se na temelju toga zaključilo kakovu pozitivnu intervenciju rumunjske vlade u prilog antante. Nema medjutim dvojbe, da se Rusija i opet ufa u rumunjsku pomoć i da će zbog toga pospiješiti prijevoz municije. Po našim informacijama ne može se uopće zaključiti, da će se Rumunjska u ovom času definitivno odlučiti, akoprem se neda poreći, da će na konačnu odluku Rumunjske bivstveno uplivati budući dogodjaji na istočnoj fronti.

KINO
Crvenog križa
ULICA SERGIA BROJ 34.
Sretan krojač
bečka veseloigra u 3 čina.
Spasitelj života.
humoreska.
Neprekidne predstave.
Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.
ULAZNINA: I. prostor K 1·—; II. prostor 40 fil.
Uči se može kod svake slike.

Politeama Ciscutti.
Nedjelju 30. srpnja.
Kino predstave
sa slijedećim rasporedom
Mješovito društvo.
strastvena drama u tri čina.
Bašća uzdaha.
veseloigra.
Početak u 4, 5, 6, i 7 sati poslije podne.
CIJENE: Parter K —·60; galerija K —·30; Lože K 1·—; zatvoreno sjedalo K —·20; sjedalo 40 hel.

AUGUST ŠENOA.

Prijan Lovro.

(Konac.)

„Molim vas, ostavite se te rasprave“, prihvati Lovro, „već mi je dosta toga. Jedva što sam se jedne riješio. Svaka je ženska Evina kći.“

Šjor Antonio veoma se čudio Lovrinu neprijateljstvu protiv ženskoga spola.

„Kazat ću Vam, šta je u stvari“, odvrati mu Lovro, te mu ispripovjedi Minkinu varku na moje veliko čudo.

„E!“ nasmija se šjor Antonio lukavo, „dodjite vi k nama u Dalmaciju. Tu imate šta vidjeti. Izvrsne djevojke. Ima tu kod nas u S. neka mladica lijepa i puna jaspre. Jedinica je i sirota bez oca i majke, samo ima strica skrbnika, a imetka do 80.000 kruna. Dodjite, a ja ću gledati, da bude vaša.“

Lovro stao Antuna ispitivati potanje za tu bogatu siroticu, a mi se nasmijasmo od srca. Zamalo nas ostavi Antun, obaviv svoj ispit za pô gimnazije. Zaboravismo bogatu Dalmatinku.

Jedne večeri dodje Lovro veselije kući.

„Za osam dana odlazim!“ reče, pokazav mi dekret, kojim bješe imenovan učiteljem neke hrvatske gimnazije. „Prije svega idem pohoditi roditelje.“

Dodje taj nesretni osmi dan. Valjalo se dijeliti. Meni bijaše mučno, mučno i Lovri. Kao braća probavismo toliko veselih i tužnih dana, a sada se dijeliti! Ispratih ga na kolodvor. Izljubismo se.

„Dao Bog, opet se sretno u našem kraju vidjeli“, rekoh.

„Da Bog dâ!“ odvrati Lovro. Zvono zazvoni drugi put i prijan moj ode.

Za neko mi vrijeme pisa, da je bio kod roditelja. Malda se nije pokajao s toga puta. Majka oslabila, iznemogla. Otac mrk, tvrd, neveseo. Nevolja u kući.

„I sam si možeš misliti, brate“, pisa mi, „kako mi je pri duši bilo; da svisneš!“

Od onoga vremena ne dobih već pisma od prijana Lovre. Nisam se tomu ni najmanje čudio. I judi književnici nerado pišu pisma. Najednom dočuh o nekakvoj novinarskoj polemici, u koju je Lovro zapleten, i o dvoboju se govorilo. Opitah se pobliže. Na novom mjestu svojega zvanja smotri Lovro ljepotu djevojku. Bijaše visoka, bjeloputna, crnooka, crnokosa — pravi istočni biser. Al koliko je u nje bilo ljepote, toliko nemala srca. Demonski taj pojav, obožavan od svih, razapinjao svoje mreže bez obzira prosti svakomu mladiću, nu kad bi „mramorna ta nevjesta“ opazila, da mladić luduje od ljubavi, odbila bi ga hladnim posmjehom. I Lovro budne žrtvom te bogate nesmiljenice. Strastven, kako je bio, zaplete se u polemiku sa nekim nuzljubom. Porodi se škandal. Lovri ne bijaše već opstanka u onom gradu.

Toliko vam dokazah u kratko, više nisam mogao saznati. Šta će jadnik sada? upitah se zabrinut. Ne prodje dugo vremena, i eto u službenim novinama: „G. Lovro N. imenovan je profesorom gimnazije u S. u Dalmaciji“. Zapanjih se. Zašto je Lovro ostavio Hrvatsku? Zašto? Al dâ! Ne reče li mu šjor Antonio: „Dodjite u Dalmaciju!“ Lovro traži Dalmatinku, mislih si. I nisam se prevario. Neki mi prijatelj javi malo zatim, da Lovro ženi bogatu onu siroticu, za koju nam je Antun bio govorio. Nije li to čudan slučaj? A ipak istina, cijela, prava istina! Dobro, mišljah si, napokon poslije čitave jedne Odiseje!

Povratih se u Zagreb. Treći dan poslije svoga dolaska sretoh se na ulici s nekim znancem pravnikom iz Postojne.

„Jeste li čuli za Lovru?“ Zapita me.

„Jesam. Ženi se.“

„Dodjite, da vam kažem“, uhvati me znanac pod rukom. „Kako vidim, čuli ste, da se je u S. upoznao s bogatom djevojkom. Stvar se je brzo razvila. Lovro je ljubio žestoko, jer bješe našao pravu, zdravu, nepokvarenu i naravsku djevojku. A i valjalo je brzat. Vjerovnici naumiše proti Lovri oglasiti stečaj, a ocu mu je imala kuća prodana biti javnom sudbenom dražbom. Stric i skrbnik volio mladomu profesoru od srca. Ljubio sinovku van mjere, a ona ljubila Lovru bez kraja. Sve bijaše već priredjeno za svatbu. Profesor Antonio L. imao je mlade vjenčati. Jednog dana sjedjaše Lovro sretan u svom stanu. Pisao je majčici o svojoj ljubavi, o sreći, o slobodi, Upravo htjede zamotati pismo, al netko kucnu na vrata.

„Slobodno!“ odzva se Lovro.

Vrata se otvore naglo. Pred njim stojaše blijeda zapiakana vjerenica.

„Andjelijo? Ti! Šta si došla? zapanji se Lovro.

„Lovro! Lovro!“ progovori teškom mukom djevojka, „zlo po nas! Doglasili tajnim pismom momu stricu, da si propao čovjek, a mene da uzimljes, da se riješiš propasti. Stric me neda. Zaklinjala sam ga. Badava. Nisam te već nikad imala vidjeti. Sjutra mi valja parobrodom poći u Zadar. Jao nama jadnima!“

Kao kamen slušao Lovro te užasne riječi.

„Čekaj!“ reče mirno i pohiti u drugu sobu. Za jedan čas izleti.

„Na, eto me imaš!“ viknu mladić divljim glasom i prereže si britvom grkljan. Bez svijesti se sruši djevojka na mrtvog, krvavog zaručnika.

Toliko saznah od znanca si.

„To je moj prijan Lovro, milostiva gospodjo!“ obratih se crnoj udovici. „Čovjek, koji bi u velikim, sretnim okolnostima bio postao velikim čovjekom, koji je u našim malim okolnostima postao žrtvom, šakom praha i pepela; stablo, koje bi bilo nosilo rodu zlatnaploda, da ga ne bude oborila nemila bura. Je li to junak romanu?“

„Jest!“ odvrati mi udovica snuždena.

„Pitate me možda, zašto ne napisah sam o njemu romana? Ljudi toga nepisanog romana živu jošte, I onako previše rekoh. Ova moja pričica budi samo sveta suza na grobu vrloga prijatelja, nesretnog genija. Njegovoj uspomeni posvećujem ove riječi.“

Iz oka se vinula udovici sjajna suza niz lice. Mučeć razidjosmo se.

Hrvati i Hrvatice sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda!